

ВИСОКИЙ КАЛЬЦІЙ У КРОВІ (ГІПЕРКАЛЬЦІЄМІЯ)

ЩО ТАКЕ ВИСОКИЙ КАЛЬЦІЙ У КРОВІ?

Особи з високим рівнем кальцію, який називають гіперкальціємією, мають рівень кальцію в крові вище нормального.

Кальцій — це мінерал, що міститься переважно у ваших кістках, які він будує та підтримує їх міцність. Невелика кількість кальцію також є у м'язах та клітинах крові, де він виконує кілька важливих функцій:

- допомагає м'язам скорочуватись;
- допомагає нервам та мозку нормально працювати;
- допомагає регулювати (контролювати) серцевий ритм і кров'яний тиск.

Високий рівень кальцію в крові часто не викликає ніяких проблем зі здоров'ям. Але з часом деякі патологічні стани, які супроводжуються високим рівнем кальцію в крові (наприклад, унаслідок збільшення утворення гормонів паращитоподібних залоз), можуть призвести до остеопорозу (стоншення кісток) та каменів у нирках. Дуже високий кальцій крові може викликати серйозніші проблеми, зокрема ниркову недостатність, порушення серцевого ритму, сплутаність свідомості й навіть кому.

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ?

Гормональні проблеми — лише деякі з багатьох можливих причин високого вмісту кальцію в крові.

ЯК ВАШ ОРГАНІЗМ КОНТРОЛЮЄ РІВНІ КАЛЬЦІЮ В КРОВІ?

Зазвичай ваш організм контролює кальцій крові завдяки регуляції рівня низки гормонів.

Коли рівень кальцію в крові знижується, ваші паращитоподібні залози (4 горохоподібні залози на ший) продукують гормон, який називається паратиреоїдним гормоном (ПТГ). Рівень ПТГ допомагає вашим кісткам вивільняти кальцій у кров.

Вітамін D теж важливий у дотриманні рівнів кальцію в нормальних межах. Вітамін D, який насправді подібний до гормону, допомагає організму засвоювати кальцій і переміщати його з кишечника в кров.

Разом ПТГ і вітамін D одночасно з іншими гормонами та мінералами допомагають переміщувати кальцій до або з тканин тіла, зберігаючи кальцій крові в нормальних межах.

ЯКІ ПРИЧИНИ ВИСОКОГО РІВНЯ КАЛЬЦІЮ В КРОВІ?

Найчастішою причиною високого кальцію в крові є стан, який називають первинним гіперпа-

ратиреозом. За цього патологічного стану одна або більше паращитоподібних залоз продукують надлишок ПТГ. Це своєю чергою спричиняє вивільнення з кісток у кров великої кількості кальцію. Жінки віком понад 50 років більше за інших схильні до цієї патології.

Деякі види раку, найчастіше рак молочної залози, рак легень або множинна мієлома (один із видів раку крові) також можуть зумовлювати високий вміст кальцію в крові. Зазвичай це відбувається на пізніх стадіях раку.

До менш частих причин гіперкальціємії належать такі хвороби:

- деякі інфекційні захворювання, такі як туберкульоз;
- деякі автоімунні захворювання, такі як саркоїдоз;
- гормональні порушення, такі як надмірна активність щитоподібної залози (гіпертиреоз);
- генетичний стан, який називається сімейною гіпокальціуричною гіперкальціємією;
- ниркова недостатність.

Інші рідкісні причини високого кальцію в крові:

- деякі медикаменти, такі як літій (для лікування психічних хвороб) або, рідше, тіазидові сечогінні;
- тривале вживання дуже великої кількості кальцію або молока з антацидами;
- тривалий прийом надмірної кількості вітаміну D або вітаміну A;
- малорухливість із прикутістю до ліжка протягом принаймні кількох тижнів у поєднанні з деякими кістковими захворюваннями, зокрема із хворобою Педжета;
- харчування через зонд або внутрішньовенно;
- сильне зневоднення.

ЯК ДІАГНОСТУЮТЬ ВИСОКИЙ РІВЕНЬ КАЛЬЦІЮ В КРОВІ?

Лікарі виявляють гіперкальціємію за результатами вимірювання рівня кальцію в крові. Для уточнення причини ваш терапевт або сімейний лікар може перевірити рівні ПТГ і вітаміну D, а також функцію нирок і рівень кальцію в сечі. Ваш лікар може зробити інші тести для подальшої оцінки вашого стану, зокрема перевірити рівень фосфору в крові. Інструментальні обстеження теж можуть бути корисними, наприклад, оцінка мінеральної щільності кісткової тканини, сонографія чи інші види сканування.

ЯК ЛІКУЮТЬ ГІПЕРКАЛЬЦІЄМІЮ?

Ваше лікування залежатиме від причини, яка викликала підвищення кальцію в крові. У ціло-

му найліпша терапія — та, яка усуває причину гіперкальціємії. Наприклад, пацієнти з первинним гіперпаратиреозом, котрі мають клінічну картину, зазвичай потребують хірургічного лікування для видалення уражених парашитоподібних залоз.

До того часу, поки не буде визначено основної причини, лікування може включати лікарські засоби для поліпшення рівня кальцію в крові. Коли рівень кальцію в крові небезпечно високий, пацієнт може потребувати госпіталізації для повернення кальцію в крові до безпечного рівня. Можливо, ви не потребуватимете лікування, якщо рівень кальцію в крові підвищений незначно або у вас не розвинулося жодних проблем зі здоров'ям. У такому випадку ваш лікар продовжить спостереження за вашим станом протягом довшого часу. Обговоріть із вашим терапевтом або сімейним лікарем вибір найкращого лікування.

СИМПТОМИ ГІПЕРКАЛЬЦІЄМІЇ

Високий рівень кальцію в крові може не мати жодних симптомів або може викликати:

- м'язову слабкість;
- втомлюваність;
- закрепи;
- нудоту;
- мінливість настрою;
- сплутаність свідомості.

ЗАПИТАННЯ ДО ЛІКАРЯ

- Що стало причиною гіперкальціємії в мене?
- Якого лікування я потребую?
- Які переваги та недоліки в кожного із призначених видів лікування?
- Які ознаки небезпечного підвищеного рівня кальцію в крові?
- Чи має мене оглянути ендокринолог?